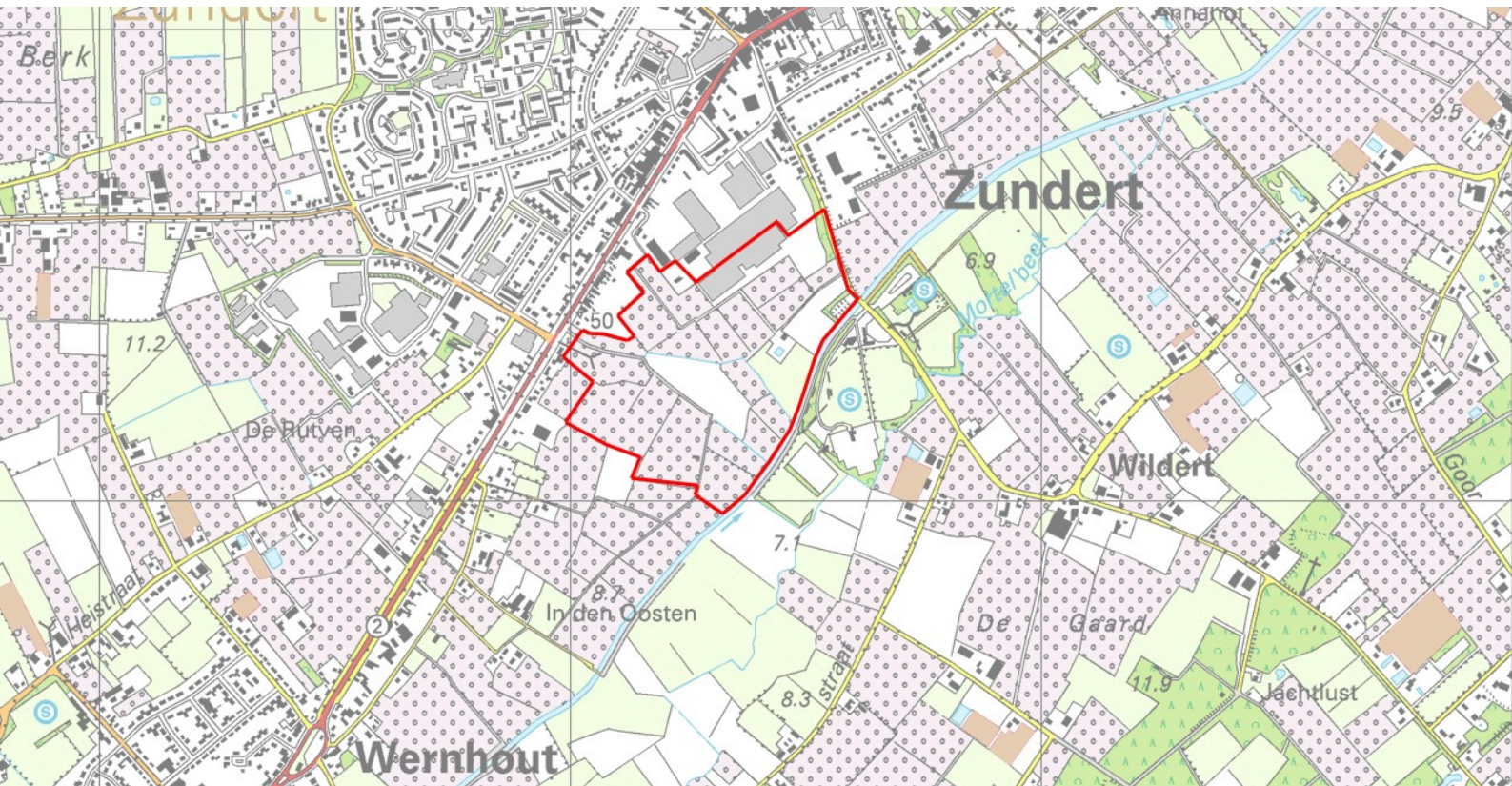

Ecologische quickscan Bedrijventerrein 482 te Zundert

In het kader van de Flora- en faunawet.

In opdracht van:

Wematech

Colofon

© Regelink Ecologisch onderzoek, Rheden

Tekst, foto's en samenstelling	E.K.M. Kuijs
In opdracht van	Wematech
Naam opdrachtgever	G. Buijs
Rapportnummer	RA09147-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	27 januari 2010
Aantal pagina's	27
Collegiale toets	E. van Maanen
Wijze van citeren	Kuijs, E.K.M., 2010. Ecologische quickscan Bedrijventerrein 482 te Zundert In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA09147-02, Regelink Ecologisch onderzoek, Rheden.

Regelink Ecologisch onderzoek
Heuvenseweg 13
6991 JE Rheden
06-55738510
ecologischonderzoek@regelink.net
www.ecologischonderzoek.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1. Aanleiding.....	4
1.2. Doel.....	4
1.3. Leeswijzer.....	4
2. Flora- en faunawet.....	5
2.1. Verbodsbepalingen.....	5
2.2. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB).....	6
2.3. Gedragcodes.....	8
3. Werkwijze.....	9
4. Omschrijving onderzoekgebied.....	10
5. Resultaten.....	11
5.1. Vaatplanten.....	11
5.2. Zoogdieren.....	11
Grondgebonden zoogdieren.....	11
Vleermuizen.....	11
5.3. Vogels.....	12
5.4. Amfibieën en vissen	12
5.5. Reptielen.....	13
5.6. Libellen en dagvlinders.....	13
5.7. Overige ongewervelden.....	13
6. Ingreep.....	14
7. Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	15
7.1. Vaatplanten, reptielen, amfibieën, libellen en dagvlinders en ongewervelden.....	15
7.2. Vissen.....	15
7.3. Zoogdieren.....	15
Grondgebonden zoogdieren.....	15
Vleermuizen.....	15
7.4. Vogels.....	16
8. Conclusies en aanbevelingen.....	17
8.1. Vissen.....	17
8.2. Vogels.....	17
8.3. Vleermuizen.....	17
9.3 Samenvatting.....	18
9. Literatuur.....	19
Bijlage 1. Fotoimpressie onderzoekgebied.....	20
Bijlage 2. Jaarrond beschermde vogels.....	27

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in onderzoekgebied Bedrijventerrein 482 te Zundert volgens een bestemmingswijziging een bedrijventerrein te realiseren.

Conform de Flora- en faunawet is de initiatiefnemer verplicht een onderzoek naar het voorkomen van beschermde planten en dieren uit te laten voeren binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer daarvan.

1.2. Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen in het onderzoekgebied voor of kunnen daar verwacht worden?
- In er sprake van negatieve gevolgen van de ingreep op aangetroffen of potentieel aanwezige natuurwaarden?
- Leidt het uitvoeren van de ingreep tot overtreding van de Flora- en faunawet?

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het onderzoekgebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunainventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de potentiële flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is afgeleid van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen. De algemeen voorkomende beschermde soorten staan in Tabel 1, de overige beschermde soorten in Tabel 2, en de strikt beschermde soorten in Tabel 3. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit;
- De geplande activiteit geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang;

- Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:
  - dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
  - de bescherming van flora en fauna;
  - de openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen vaste periode voor het broedseizoen. Het gaat hier om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet wanneer zij door de vogels in gebruik zijn.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar door beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaats;
- honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde nestlocaties terug. Ligging en aard van deze locaties zijn vaak specifiek en veelal onvervangbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te maken.

Wanneer sprake is van een jaarrond beschermd nest, dan moet er altijd door een deskundige een omgevingscheck uitgevoerd worden. Deze deskundige onderzoekt of er voor de soort in de omgeving geschikte locaties aanwezig zijn waar de soort zelf een vervangend nest zou kunnen maken. Bij het ontbreken van geschikte locaties in de omgeving dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit laatste ook niet mogelijk blijkt, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland¹ het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: Buiten aan werk².

---

1 http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944 [datum: 27-01-2010]

2 http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765 [datum: 27-01-2010]

3. Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 16-12-2009 werd onderzoekgebied Bedrijventerrein 482 te Zundert door M. van der Hout onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten en planten. Daarbij zijn de volgende middelen gebruikt:
  - verrekijker
  - zaklamp
  - digitale fotocamera
2. Door middel van literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het onderzoekgebied recentelijk is waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen van flora- en faunagroepen (al dan niet online) en voor zoogdieren ook van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl. Voorts is gezocht naar onderzoekrapporten via Google.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van *expert judgement* een inschatting gemaakt over welke beschermde flora en fauna en bijbehorende functies potentieel in het onderzoekgebied zouden kunnen voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de potentieel aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
6. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

4. Omschrijving onderzoekgebied

Het onderzoekgebied behelst het Bedrijventerrein 482 te Zundert in de provincie Noord-Brabant. Op het titelblad is de begrenzing van het onderzoekgebied weergegeven. Het onderzoekgebied betreft een boomkwekerij die bestaat uit meerdere percelen. Elk perceel bevat een of meerdere in rijen geplante soorten. De percelen waren tijdens het onderzoek door smalle, ondiepe sloten van elkaar gescheiden. Het onderzoekgebied wordt aan de zuidzijde begrensd door een klein slootje. Hierachter liggen boomplantages. De westzijde wordt begrensd door bebouwing met tuinen, de noordzijde door een bedrijventerrein en de oostzijde door de Wildertsedijk en de rivier de “Aa of Weerij”. Het onderzoekgebied beslaat in totaal 14,2 hectare.

Binnen het onderzoekgebied zijn de volgende objecten aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- Enkele gebouwen zonder dakpannen, houten betimmering of spouwmuren
- Enkele smalle ondiepe sloten (<2 meter breed, < 1 meter diep), met steile en soms rijkelijk met kruiden begroeide oevers
- Veel dunne cultivars, puur voor de kweek
- Dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm)
- Dikke knotwilgen, zonder holtes (diameter borsthoogte > 25 cm)
- Twee dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), waarvan een met spechtenhol
- Opgaande bosschage met dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm)
- Lage opgaande begroeiing.
- Een rivier (“Aa of Weerij”; op de grens van het onderzoekgebied).

5. Resultaten

Op basis van de aanwezige objecten is een inschatting gemaakt over welke beschermde flora en fauna mogelijk in het onderzoekgebied voorkomt. Aangezien onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt.

5.1. Vaatplanten

Gezien de voedselrijke vegetatie en gave muren van de woning worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

5.2. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn in de greppels verschillende muizensporen aangetroffen. Het gaat hier vermoedelijk om sporen van de veldmuis. De verspreiding van grote bosmuis, veldspitsmuis en eikelmuis ligt buiten het onderzoekgebied (respectievelijk in Zuid-Limburg en de Achterhoek, Twente en Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor noordse woelmuis geldt dat deze soort een zeer natte kruidenrijke vegetatie behoeft, waterspitsmuis is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan worden gesteld dat er geen beschermde, grondgebonden zoogdieren binnen het onderzoekgebied voor zullen komen.

Vleermuizen

Het onderzoekgebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal vleermuissoorten. Gezien de openheid van het gebied (periodieke kweek van grotere bomen, eentonige kweekvelden met bomen) en het beperkte oppervlak is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. De rivier vormt een lijnvormig element dat mogelijk als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen fungeert. Dergelijke vliegroutes worden gebruikt om van en naar de verblijfplaatsen en foerageergebieden te komen. Het is goed mogelijk dat de Wildertsedijk een essentiële vliegroute voor vleermuizen is. Verbindingselementen tussen bebouwing, rivieren en bijvoorbeeld sportvelden zijn namelijk vaak goede foerageergebieden. De gebouwen hebben geen spouwmuur en dakpannen, zodat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uitgesloten kan worden. In Tabel 1 is weergegeven welke combinatie van soortfuncties mogelijk voorkomt..

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergveermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>					x	x
Ruige dwergveermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>					x	x
Rosse veermuis	<i>Nyctalus noctula</i>						x
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>						x
Tweekleurige veermuis	<i>Vespertilio murinus</i>						
Gewone grootoorveermuis	<i>Plecotus auritus</i>					x	
Waterveermuis	<i>Myotis daubentonii</i>					x	x
Meerveermuis	<i>Myotis dasycyneme</i>						
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>						
Baardveermuis	<i>Myotis mystacinus</i>						
Brandt's veermuis	<i>Myotis brandtii</i>						

x Komt potentieel voor
 Hiervan is geen ecologische
 ? informatie bekend

Tabel 1: Soort-functie matrix voor potentieel voorkomende vleermuizen.

5.3. Vogels

In het onderzoekgebied zijn nesten van merels (*Turdus merula*) gevonden. Tevens kunnen de in de tuinen broedende koolmees (*Parus major*) en winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) worden verwacht.

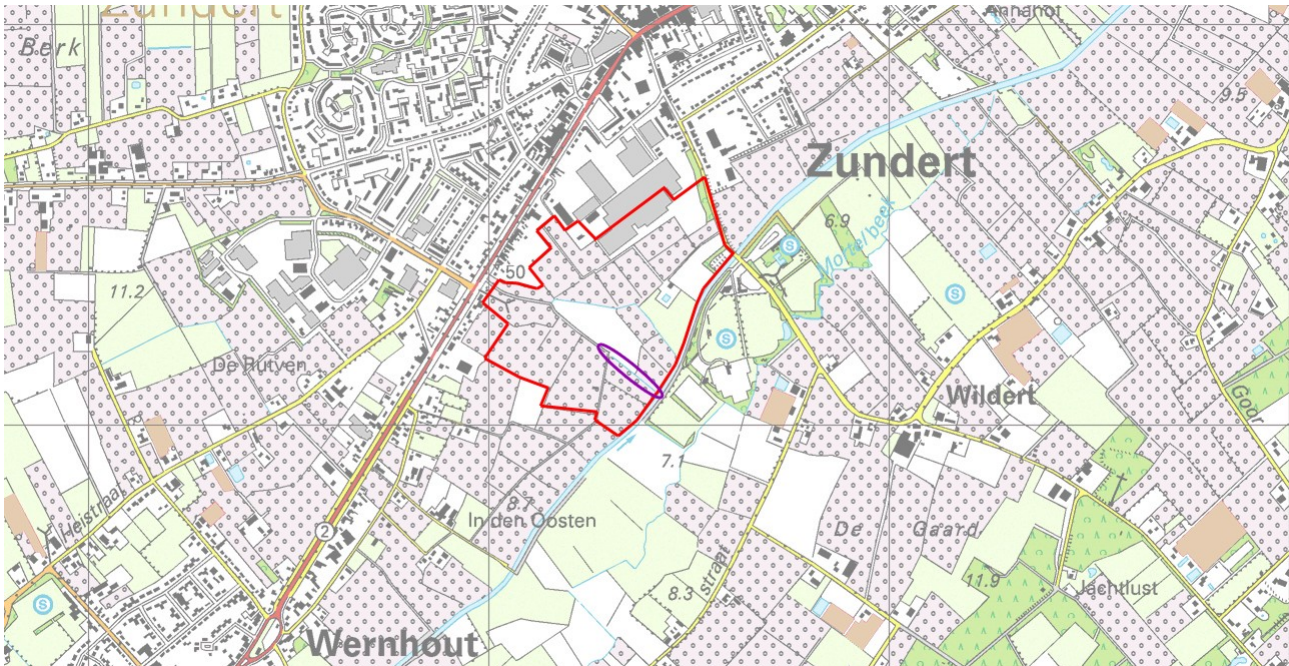
In een van de bomen op het terrein is ook een nestholte van een specht gevonden, waarschijnlijk van een grote bonte specht Figuur 8. Deze nestholte is niet recent gebruikt.

5.4. Amfibieën en vissen

In het onderzoekgebied zijn kleine slootjes aanwezig en het onderzoekgebied grenst aan de rivier "Aa of Weerij". Ten tijde van het bezoek stond er in de slootjes weinig water, in enkele maar een paar centimeter. Desondanks was er in een slootje sprake van een redelijke stroming (Figuur 11 en paars aangegeven in Figuur 1). Dit slootje komt uit op de "Aa of Weerij". In verspreidingsonderzoek van het Instituut voor bos en natuur uitgevoerd in deze rivier is het bermpje veelvuldig aangetroffen. Het stroompje in het onderzoekgebied heeft bodemsubstraat dat geschikt is voor de paaipplaats van het bermpje. De kans is hierdoor aanwezig dat de betreffende sloot leefgebied is voor het bermpje.

Overige beschermde amfibieën en vissoorten zijn gezien de ecologie en verspreiding

redelijkerwijs uit te sluiten.

Figuur 1: In paars is de ligging van de sloot/stroompje waar mogelijk het bermpje voorkomt weergegeven

5.5. Reptielen

Gezien de objecten in het onderzoeksgebied (gebouw zonder voegen en nissen, geheel begroeide tuin) kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.6. Libellen en dagvlinders

Gezien het ontbreken van voor beschermde libellen en dagvlinders aantrekkelijke objecten in het onderzoeksgebied (voedselarm water en vegetatie) kan het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7. Overige ongewervelden

Gezien het ontbreken van voor overige ongewervelden aantrekkelijke objecten in het onderzoeksgebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6. Ingreep

De ingreep bestaat uit een bestemmingswijziging waarbij de bestemming van het onderzoeksgebied van boomkwekerij naar bedrijventerrein zal worden omgezet, waarna er een bedrijventerrein zal worden gerealiseerd.

7. Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

7.1. Vaatplanten, reptielen, amfibieën, libellen en dagvlinders en ongewervelden

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen in het onderzoekgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

7.2. Vissen

Uit de resultaten blijkt dat het biermpje mogelijk in het onderzoekgebied voorkomt. Daarmee is ook een negatief effect op deze soort te verwachten. Het biermpje staat in tabel 2 van de Flora- en Faunawet. De ingreep valt in de categorie Planologie en Ontwikkeling. Omdat het biermpje in tabel 2 van de flora- en faunawet staat, kan als het biermpje inderdaad in het onderzoekgebied aanwezig blijkt, een vrijstelling worden verkregen door te werken met een gedrachtscode, bijvoorbeeld met die van Tiel.

7.3. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele vleermuissoorten het onderzoekgebied waarschijnlijk als foerageergebied gebruiken. Gezien de grootte en de structuur van het onderzoekgebied (eentonige kweekboomvelden) is niet te verwachten dat dit essentieel foerageergebied betreft. Ook is het mogelijk dat de rivier de "Aa of Weerij" voor enkele soorten als vliegroue fungeert. De Wildertsedijk is vrijwel zeker een essentiële vliegroue van vleermuizen. De toetsing laat zien dat de ingreep waarschijnlijk geen effect op deze vliegroues en foerageergebieden zal hebben. Vliegroues zijn essentieel voor het leefgebied van de vleermuis en zijn beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Voeragegebied
Gewone dwergmeermuis					x	x
Ruige dwergmeermuis					x	x
Rosse meermuis						
Laatvlieger						
Tweekleurige meermuis						
Gewone grootmeermuis					x	
Watermeermuis					x	x
Meermeermuis						
Franjestaart						
Baardmeermuis						

x Komt potentieel voor

? Hiervan is geen ecologische informatie bekend

 Geen negatief effect te verwachten

 Negatief effect niet uitgesloten

Tabel 2: Soortfunctie matrix voor potentieel voorkomende vleermuizen en het hierop te verwachten negatieve effect.

7.4. Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn niet in het onderzoekgebied aanwezig.

Wel zal de ingreep negatief effect hebben op niet jaarrond beschermde broedvogels zoals merel, koolmees en winterkoning. Juridisch is dit toegestaan op het moment dat deze vogels niet broeden. Het verstoren van broedende vogels is voor alle soorten verboden.

8. Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing aan de Flora- en faunawet blijkt dat bij de uitvoering van de ingreep negatieve effecten te verwachten zijn op:

- Vissen (een soort)
- Vogels

Voor vleermuizen zijn er bij de uitvoering van de ingreep geen negatieve effecten te verwachten. Wel geven we met betrekking tot de uitvoering van de ingreep enkele aanbevelingen om mogelijk optredende negatieve effecten voor vleermuizen te vermijden.

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

8.1. Vissen

In het onderzoekgebied komt het berrmpje mogelijk voor. Bij de eventuele bouw van bedrijven zal deze soort hiervan een negatieve invloed ondervinden. Aangeraden wordt om voor het berrmpje aanvullend onderzoek uit te voeren naar de sloot met stromend water (aangegeven in Figuur 1). Om de trefkans zo groot mogelijk te maken, is het aan te raden het onderzoek in de paaiperiode uit te voeren. Voor het berrmpje is dit de periode van april tot juli. Voor het berrmpje kan worden gevestigd met een steeknet en of met een electroaggregaat.

8.2. Vogels

Er zijn geen jaarrond beschermde soorten te verwachten

Voor de andere mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin of eind datum, maar normaal gesproken loopt deze voor de meeste vogelsoorten van c. 15 maart tot c. 15 juli.

8.3. Vleermuizen

Enkele vleermuissoorten gebruiken de Wildertsedijk vrijwel zeker en de rivier de "Aa of Weerij" mogelijk als vliegroute om zich van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden te verplaatsen. Er zijn bij de ingreep echter geen negatieve effecten te verwachten. Het verdient wel aanbeveling om de groenstroken langs de Wildertsedijk zoveel mogelijk intact te houden. Ook raden wij aan om verlichting bij deze weg en langs de "Aa of Weerij" zoveel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld als er een toekomstige toegangsweg of een tijdelijke oprit voor bouwverkeer aangelegd zou moeten worden. Mochten er langs de Wildertsedijk of de rivier de "Aa of Weerij" structureel lichten geplaatst gaan worden, dan is het noodzakelijk aanvullend onderzoek te doen naar de mogelijke effecten hiervan op de

vliegroutes van vleermuizen. Het wordt aanbevolen dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het vleermuisprotocol³ van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van dit protocol is er een grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling wordt genomen. Tevens geeft het vleermuisprotocol invulling aan de onderzoekinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet, waarbij aanvullend vleermuisonderzoek inhoudt dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst) aan het onderzoeksgebied gebracht dienen te worden. Deze bezoeken dienen met behulp van een batdetector van het type 'heterodyne' met *time expansion* uitgevoerd te worden.

9.3 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet zal worden verhinderd. Hiervoor is wel aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van het bermpje in het in Figuur 1 aangegeven stroompje. Als deze soort aanwezig is, dient er bij de ingreep te worden gewerkt volgens de gedrachtscode voor de Flora- en Faunawet van bijvoorbeeld Tiel. In dat geval zal geen ontheffing nodig zijn.

Voor de mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin of eind datum, maar normaal gesproken loopt deze voor de meeste vogelsoorten van c. 15 maart tot c. 15 juli.

Voor de vleermuizen verdient het aanbeveling om de groenstroken langs de Wildertsedijk zoveel mogelijk intact te houden. Ook raden wij aan om verlichting bij deze weg en langs de "Aa of Weerij" zoveel mogelijk te beperken.

---

3 www.vleermuisprotocol.nl

9. Literatuur

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van LNV. 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14765 (27-01-2010)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (3):

http://www.vismigratie.be/publicaties/monitoringsrapporten/nulmeting_kleine_aa.pdf

Bijlage 1. Fotoimpressie onderzoekgebied

Figuur 2: Verschillende soorten plantgoed op de boomkwekerij, met op de achtergrond het al aanwezige bedrijventerrein

Figuur 3: Grasland, greppel met kruidenrijke vegetatie en kale grond

Figuur 4: Verschillende soorten plantgoed op de boomkwekerij

Figuur 5: Rij knotwilgen met op de achtergrond gebouwtje

Figuur 6: Tweede gebouw in het onderzoekgebied

Figuur 7: Dakpunt van het gebouwtje met nestkastje voor vogels

Figuur 8: Boom met spechtenhol (waarschijnlijk van de grote bonte specht)

Figuur 9: Een jong opgaand bosje

Figuur 10: Rivier de "Aa of Weerijs", onderdeel van EHS

Figuur 11: Klein stroompje in het onderzoekgebied

Figuur 12: Kleine ondiepe sloot met steile oevers

Bijlage 2. Jaarrond beschermde vogels

Hieronder is de indicatieve lijst van het ministerie van LNV weergegeven.

Soorten waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is:

Boomvalk (*Falco subbuteo*), Buizerd (*Buteo buteo*), Gierzwaluw (*Apus apus*), Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), Havik (*Accipiter gentilis*), Huismus (*Passer domesticus*), Kerkuil (*Tyto alba*), Oehoe (*Bubo bubo*), Ooievaar (*Ciconia ciconia*), Ransuil (*Asio otus*), Roek (*Corvus frugilegus*), Slechtvalk (*Falco peregrinus*), Sperwer (*Accipiter nisus*), Steenuil (*Athene noctua*), Wespendief (*Pernis apivorus*), Zwarte wouw (*Milvus migrans*).